

ACC. N:R. M.10901:1-7.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Thage Bengtsson

Härad: Allbo

Adress: Brunshult, Hjortsberga

Socken: Hjortsberga

Berättat av:

Uppteckningsår: 1949

Född år 1907 i Brunshult, Hjortsberga

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Platsen för vigsel och dop.

s. 1-7.

Lu.F. 68.

Ligsel.

Ligsel skedde både i kyrkan
hemma och i prästgården. Kyrk-
ligsel var den finaste, därefter i hemmet.
Enklarest var den som skedde i
prästgården.

Kyrkligsel förekom endast för
de rika och förnåmna. Brudparet
företäcktes då i regel av två brud-
nättar och ibland följde efter
två eller tre par tärnor och
svarskattor. Bruden bar stöja och
myrtenkrona. — Tidigare fanns
brudkrona av silver i Hjertstuga,
men den bortvårdades år 1896. —
De inbjudna skulle möta upp
vid kyrkan. Efter vigseln följde

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

LUF 68.

brudpar, präst och gäster åt till
brudens föräldrahem, där kalas hölls
i dagarna tre. Före kom kyrkbriget
på söndagarna, hölls den i samband
med gudstjänsten, och mycket folk
kom då till kyrkan. Men även
en vardag kunde kyrkbriget före-
komma, och då gingo de, som icke
voro inbjudna, upp på tåktaren,
vilken brukade vara fullpackad
av folk. Bröllopsgästerna tänkte
sig tillt framför altarrundeln.

Bjudna voro prästen, släkt och
vännen till brud och brudgum
samt kalasroten.

Hemmaringet var av en enkeltare
form och skedd i brudens föräldra-
hem. Bruden bar då vitlila krona

utan endast stöja. Efteråt förekom
alltid kalas, i vilket prästen deltog.
Denna sorts vigsel förekom bland
s. k. vanligt bondfolk, d. v. s. de som
inte hade så god råd att "ståta".
Tidpunkten var stulet, vintern och
kalasviten.

Den enklaste formen var
vigsel i prästgården, där vigdes
förpare, backslagnittare och tjänstefolk.
Såsom förrättades vigseln i
prästgården, var bruden av vissa
omständigheter var mindre lämplig
att visas upp offentligt. Efter
vigseln bjöd prästen på kaffe.
Det förekom även, att det hölls
en liten festlighet efteråt antingen
hos brudens föräldrar eller hos

ACC. N:R M.10901:4

4.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

husbondefolket

Alla dessa former är mycket
förekomma ännu, men under de
senaste 4-5 åren har kyrkligt
förekommit mera allmänt än förut.
Numera märkes ingen skillnad
om brudgummen är förmögen
bonde eller en vanlig arbetare.

Dop3.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Dopen skeddde både i kyrkan, prästgården och hemmen. De välbituende gjorde barnsöt, och då kom prästen till deras hem och förrättade dopet där. Subjundna voro utom prästen staket och grannar. De som hade långt väg till prästen och kyrkan, ville helst ha dopen hemma för att slippa ut på vägar med de små barnen. Men fattigt folk, som ej hade råd att göra kulas, lät döpa sina barn i kyrkan eller prästgården. Kyrkedorpen skeddde både framför altaret och i sakristian. Hjörtsbergs kyrka saknade eldstad till omkring

1890-talet

Vid dop i prästgården brukade prästen bjuda på kaffe. Eftersåt var det vanligt med någon bråk-bering i hemmet för gudmor och faddrarna.

I Lyngvins skola i Hjortsberga har prästen haft skyldighet att hålla andaktsstunden (bibelförklaringar) några gånger om året. Vid dessa har ibland förekommit barn dop, som då skett i lärarens bostad, antingen före eller efter andaktsstunden.

Under senare år har det blivit vanligare med dop i hemmen.

Orsaken är nog, att de för-
bättrade kommunikationerna med
bilar gjort, att prästen lätt kan

ACC. N:R M. 10901:7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hemma ären till de mest avlagna
hem.

Kyrklagning skedd hemma,
när modern på grund av sjukdom
eller klenhet ej förmådde komma
till den kyrkan. Det skedd då
i samband med dopet.

Kyrklagning har naturligen
ej förekommit de sista fjugo fem
åren.